

Raadsvergadering	24 september 2024
Volgnummer	66-2024
Onderwerp	Dierenwelzijnsnota
Domeinvergadering	Fysiek
Programmanummer	1 Veiligheid
Registratienummer	2024.02769
Collegevergadering	20-08-2024
Portefeuillehouder	Wethouder Mackus
Afdeling	Cultureel Erfgoed en Ruimtelijke Kwaliteit
Behandelend ambtenaar	GH Wijnands Telefoonnummer: 043-350 5242 Gerard.Wijnands@maastricht.nl
Bijlagen	bijlage 1 Raadsbesluit bijlage 2 Dierenwelzijnsnota bijlage 3 Participatienota

AAN DE GEMEENTERAAD

Samenvatting

Als de raad instemt met dit voorstel dan is het dierenwelzijn in de stad geborgd. In deze nota wordt beschreven hoe het stadsbestuur invulling geeft aan wettelijke taken ten aanzien van dieren.

Daarnaast beschrijft de nota hoe, aanvullend op de wettelijke taken, de zorg voor en de bescherming van dieren binnen de gemeentegrens wordt ingevuld. Deze nota vervangt de dierenwelzijnsnota uit 2014, die na evaluatie in 2019 ongewijzigd is voortgezet.

Een actualisatie hiervan is noodzakelijk omdat beleid en regelgeving op gebied van dierenwelzijn is veranderd. Daarnaast zien we verschillende maatschappelijke ontwikkelingen rond dieren(welzijn).

Zo zien we een groeiende aandacht maar ook zorgen vanuit de stad met betrekking tot dieren en het dierenwelzijn. Daarom is het belangrijk de dierenwelzijnsnota nu te actualiseren.

Beslispunten

1. Stelt de geactualiseerde nota dierenwelzijn vast.

1. Aanleiding, bevoegdheden en context.

In 2014 is binnen Maastricht de dierenwelzijnsnota vastgesteld. In 2019 is dit beleid geëvalueerd en werd geconcludeerd dat op dat moment geen aanpassing nodig was. Beleid en regelgeving op gebied van dierenwelzijn is echter aan verandering onderhevig. Daarnaast zien we verschillende maatschappelijke ontwikkelingen rond dieren(welzijn). Zo constateren we dat er door de vergroening en door de groei van bijvoorbeeld wilde varkens, bevers, duiven en ganzen steeds meer dieren in de stad komen, wat soms tot conflicten leidt. We zien ook groeiende aandacht en zorgen vanuit de stad met betrekking tot dieren en het dierenwelzijn. Daarom is het belangrijk de dierenwelzijnsnota nu te actualiseren; het voornemen tot actualisatie is bovendien opgenomen in het coalitieakkoord.

In deze nota wordt beschreven hoe het stadsbestuur invulling geeft aan wettelijke taken ten aanzien van dieren. Daarnaast beschrijft de nota hoe, aanvullend op de wettelijke taken, de zorg voor en de bescherming van dieren in onze stad wordt ingevuld.

De vele aspecten van dierenwelzijn komen in deze nota aan bod. Van samenwerking met organisaties die zorgen voor opvang en verzorging van zwervende, zieke en gewonde dieren tot veiligheidsaspecten bij de omgang met dieren en overlast die dieren kunnen veroorzaken. Van de inzet van dieren voor vermaak of als proefdier tot ecologisch beleid zoals dat in de omgevingsvisie is vastgelegd. Deze nota geeft aan waar de prioriteiten van het stadsbestuur liggen en vormt een duidelijk, praktisch en gemeente breed toepasbaar kader.

2. Gewenste situatie.

De actuele nota geeft een compleet inzicht in de diverse taken van de gemeente rondom het thema 'dier'. Deze taken liggen verspreid over verschillende disciplines binnen onze gemeente. Het samenvoegen van alle aspecten van dierenwelzijn in één integraal document geeft overzicht, inzicht en bevordert samenwerking met betrokken stakeholders.

In de nota worden enkele veranderingen en intensiveringen voorgesteld ten opzichte van de huidige taken en beleidsambities. Dit komt voort uit landelijke ontwikkelingen en de toenemende aandacht vanuit de samenleving, maar ook op de actualiteit waarin de intrinsieke waarde van het dier, het belang van een duurzame leefomgeving en een groter belang van biodiversiteit aan de orde zijn.

Daarnaast zijn er nog een aantal specifieke thema's waar door de verschillende stakeholders om wordt gevraagd, dit betreft bijvoorbeeld duidelijkheid rondom subsidies kinderboerderijen, de introductie van een dierenbuddy. Maar ook betere en goede afstemming met relaties en (externe)

stakeholders is gewenst. Dit vraagt om een gemeentelijk regiefunctie die herkenbaar en zichtbaar is. Zowel intern als extern. Er is dus behoefte aan een duidelijk aanspreekpunt (in de functie van een adviseur dierenwelzijn).

Indicatoren.

Indicatoren zijn voor dit thema niet van toepassing.

3. Argumenten.

De vaststelling van de nota dierenwelzijn is gewenst vanwege onderstaande argumenten.

1. Vaststelling nota dierenwelzijn.

1.1 De geactualiseerde nota geeft invulling aan de wettelijke taken

Veel wettelijke taken en bevoegdheden op het gebied van dierenwelzijn liggen bij landelijke of provinciale instanties. De rol van de gemeente is vanuit deze wet- en regelgeving beperkter. De wettelijke taken voor een gemeente beperken zich tot:

- Eenieder is verplicht een dier in nood te helpen en het is verboden een dier de benodigde zorg te onthouden (Wet Dieren).
- Een gemeente is verplicht om gevonden dieren (dieren met een vermoedelijke eigenaar) minimaal twee weken op te vangen en te verzorgen. De eigenaar heeft twee weken de tijd om het dier op te halen. Gebeurt dit niet, dan wordt de gemeente eigenaar van het dier (Burgerlijk Wetboek, 5:8 lid 3).
- De gemeente heeft een opvangtermijn van maximaal 13 weken voor dieren die betrokken zijn bij huisontruiming, arrestaties of gedwongen opnames (Algemene wet bestuursrecht).
- De gemeente is verantwoordelijk voor preventie en bestrijding van plaagdieren en het verwijderen van dode dieren uit de openbare ruimte (Wet Publieke gezondheid).

1.2 Inbedding binnen de organisatie

De geactualiseerde nota geeft richting aan de inbedding van het dierenwelzijn binnen Maastricht. De Wet Dieren gaat uit van de bescherming van de intrinsieke waarde van het dier, de Wet Natuurbescherming (nu Omgevingswet onderdeel BAL) heeft een algemene zorgplicht ten aanzien van dieren en hun leefgebieden. Dit raakt veel disciplines binnen de gemeentelijke organisatie zoals groen, natuur en landschap, evenementen, sociaalmaatschappelijk werk, veiligheid en gezondheid. Deze nota brengt het werk samen,

geeft de hiaten aan en beschrijft aanvullende ambities en acties die nodig zijn om dierenwelzijn nog beter te borgen.

1.3 De geactualiseerde nota heeft maatschappelijk draagvlak

Nederlanders vinden dierenwelzijn steeds belangrijker, men verwacht meer acties hierin van overheden. Deze nota geeft invulling aan deze wens. De nota steekt in op preventie en bewustwording richting onze inwoners. De nota is op de relevante onderdelen opgesteld in overleg met onze samenwerkings-partners op het vlak van dierenwelzijn. De uitvoering pakken wij ook met hen op.

1.4 Het verhogen van de capaciteit voor dierenwelzijn met 1,0 fte

Het dierenwelzijnsbeleid van Maastricht moet nog verder ingevoerd worden in onze stad. Uit gesprekken met interne beleidscollega's, dierenartsen en organisaties die betrokken zijn bij dierenwelzijn binnen de gemeente, blijkt dat een duidelijke (aansturende en coördinerende) rol vanuit de gemeente gewenst en noodzakelijk is. Daarnaast is een betere en goede afstemming met relaties en (externe) stakeholders nodig. Dit vraagt om een gemeentelijk regiefunctie die herkenbaar en zichtbaar is. Zowel intern als extern. Er is dus behoefte aan een duidelijk aanspreekpunt (in de functie van een Adviseur Dierenwelzijn). Gezien de diversiteit van bovenstaande taken en het toenemende maatschappelijke belang van dit dossier is het belangrijk versnippering te voorkomen en wordt aangeraden dit takenpakket bij één functionaris onder te brengen. Op dit moment worden de taken vanuit drie functionarissen fragmentarisch opgepakt; dit gaat deels ten koste van deze functies. Verbreding van de taken, zonder inzet van extra capaciteit is dus niet haalbaar.

Vergelijking met andere gemeenten laat overigens zien dat er per 10.000 inwoners 0,1 FTE beschikbaar is voor het uitvoeren van dierenwelzijnstaken binnen een gemeente. Voor de gemeente Maastricht zou dit 1,2 FTE betekenen. Op dit moment is er slechts 0,1 FTE beschikbaar.

1.5 Aanvullende middelen voor nieuwe taken

Naast de formatiekosten wordt ook aandacht gevraagd voor de inzet van een dierenbuddy (pilot, ter voorkoming van schrijnende gevallen en eenzaamheid, dit in afstemming met sociaal), de verhoging van het noodfonds en de verhoging van het werkbudget om de extra beleidsambities te kunnen uitvoeren. Daarnaast is dit gewenst om de toenemende verzoeken vanuit de stad en raad te kunnen uitvoeren.

1.6 *Aanvullende middelen voor tegemoetkoming kinderboerderijen*

Kinderboerderijen kunnen een rol spelen in voorlichting over huisdieren, wilde dieren en dieren in de voedselketen. Een belangrijk onderdeel van die voorlichting is laten zien wat de verantwoordelijkheden en consequenties zijn als je een huisdier goed wilt verzorgen. De drie zelfstandige kinderboerderijen in Maastricht hebben allemaal een andere ontstaansgeschiedenis, een andere omvang qua aantal bezoekers, type activiteiten en verschillende financieringsbronnen (zoals begeleiding van mensen met een zorgvraag of grootschalige horeca). Momenteel is er sprake van een historisch gegroeide ongelijke ondersteuning van de kinderboerderijen door de gemeente. In deze nota wordt voorgesteld om het budget structureel met € 20.000 te verhogen om toe te werken naar een situatie waarbij de drie zelfstandige kinderboerderijen allemaal aanspraak kunnen maken op gelden, waarbij de verdeling van het budget over de kinderboerderijen wordt bepaald aan de hand van aantallen bezoekers en educatieve activiteiten en dit in een transparante regeling uit te werken die ingaat per 1-1-2026.

4. **Alternatieven.**

- 1.1 De gemeente is verplicht om invulling te geven aan de wettelijke taken. De extra inzet op thema's als dierenbuddy, noodfonds en kinderboerderijen zijn niet verplicht. Deze zouden ook minder ambitieus vormgegeven kunnen worden.
- 1.2 De afgelopen jaren is er veel aandacht uitgegaan naar het aspect dierenwelzijn, dit heeft ook geleid tot een grote mate van versnippering, zowel intern als extern. Om daar structuur in aan te brengen is een geactualiseerde nota noodzakelijk. Indien deze niet wordt vastgesteld dan gaat dit ten koste van de efficiëntie en effectiviteit. Dit gaat uiteindelijk ten koste van het dierenwelzijn in zijn algemeenheid.
- 1.3 Dierenwelzijn wordt niet alleen georganiseerd vanuit de gemeentelijke organisatie, daarvoor zijn wij afhankelijk van de externe stakeholders en de inwoners van deze stad. Deze nota geeft hier invulling aan waarbij er draagvlak is gecreëerd. Indien de nota niet wordt vastgesteld dan gaat dit ten koste van het draagvlak ten aanzien van het aspect dierenwelzijn waarbij het vertrouwen van de burgers voor wat betreft het dierenwelzijn wordt geschaad.
- 1.4 De bestaande capaciteit is onvoldoende voor het uitvoeren van de groeiende taken en maatschappelijke vragen. Nu gaat de groeiende taakdruk ten koste van capaciteit bij medewerkers die eigenlijk werkzaamheden op gebied van water en groen moeten uitvoeren.

Die taken zijn zeer belangrijk voor de toekomstbestendigheid van Maastricht. Indien capaciteit voor dierenwelzijn niet wordt vergroot zal dit blijvend leiden tot verminderde inzet op water en groen, aangezien dierenwelzijn veel (politieke en maatschappelijke) aandacht vraagt die niet (volledig) genegeerd kan worden.

- 1.5 Er kan voor gekozen worden om taken als de implementatie van een dierenbuddy, het noodfonds, de stickeractie “dier in huis”, en de egelactie achterwege te laten. Dit zijn geen wettelijke taken terwijl wel gebleken is dat hier behoefte aan is.
- 1.6 De kinderboerderijen vervullen een belangrijke functie in het kader van “dierenbewustzijn”, voorlichting en educatie zijn speerpunten bij de exploitatie van kinderboerderijen. Indien er geen subsidies verstrekt worden dan kan dit leiden tot sluiting van kinderboerderijen.

5. Financiën.

Onderstaande tabel geeft een voorstel voor de nieuwe begroting dierenwelzijn. Sommige onderdelen zijn overgenomen uit de voorgaande nota, aangezien daar langjarige afspraken over zijn gemaakt. Andere onderdelen zijn nieuw waarbij wordt gevraagd om aanvullend budget of betreft het een geheel nieuwe post.

Nieuwe begroting				
Naam	Toelichting	Bedrag oud	Verschil	Bedrag nieuw
Gemeentelijke hulp aan dieren	Dit is het bedrag beschikbaar voor de zorg voor kadavers, honden/katten en overige dieren.	€ 129.193	€ 0	€ 129.193
Noodfonds	Post is bedoeld om acuut noodlijdende dieren te helpen (dierenartskosten).	€ 4.000	+ € 6.000	€ 10.000
Kapitaalslasten	Kapitaalslasten dierenopvang te Born.	€ 19.706	€ 0	€ 19.706
Werkbudget dierenwelzijn	Een budget benodigd bij de algemene uitoefening van taken. (aanpak invasieve exoten, aanpak populatie duiven, ganzen, stickeractie)	€ 25.000	+ € 5.000	€ 30.000
Subsidie dierenpark	Het budget benodigd voor het onderhoud van het dierenpark en directe omgeving.	€ 49.936	€ 0	€ 49.936
Kinderboerderijen ¹	Het beschikbaar subsidiebedrag ten behoeve van kinderboerderijen. Omvorming naar opdrachtverlening kinderboerderijen (3) en uitbreiding.	€ 15.898	+ € 20.000	€ 35.898
Dierenbuddy pilot ²	Het bedrag opgenomen ten behoeve van de dierenbuddy pilot, zie 3.2.5.	€ 0	+ € 15.000	€ 15.000
1 FTE adviseur dierenwelzijn	De adviseur dierenwelzijn is benodigd om dieren-welzijnstaken op te pakken zoals beschreven in de nota.	€ 0	+€ 110.000	€ 110.000
Totaal		€ 243.733	€ 156.000³	€ 399.733

Raadsvoorstel

¹ Het proces voor subsidieverlening voor kinderboerderijen voor 2025 is reeds doorlopen. Het jaar 2025 is dan ook een overgangsjaar waarin de omvorming naar opdrachtverlening naar alle zelfstandige kinderboerderijen wordt geëffectueerd. Vanaf 2026 is pas extra €20.000,- budget benodigd.

² We starten een Dierenbuddy pilot (afgestemd met het sociale domein). Inschatting kosten op basis van benchmark andere gemeenten: € 15.000 per jaar.

³ In eerste instantie wordt bekeken of de extra kosten (€ 156.000) te dekken zijn binnen de bestaande (formatie)budgetten; anders wordt dit meegenomen als claim in de begroting.

6. Vervolg.

Indien de raad instemt met dit voorstel zal uitvoering worden gegeven aan de acties conform planning zoals opgenomen in de nota dierenwelzijn (paragraaf 7.2).

7. Participatie

Bij de totstandkoming van het concept zijn zowel interne als externe stakeholders betrokken. Een en ander conform de RIB van 22 juni 2023 ([RIB - Plan van aanpak actualisatie dierenwelzijnsnota.pdf \(gemeentemaastricht.nl\)](https://www.gemeentemaastricht.nl/RIB_-_Plan_van_aanpak_actualisatie_dierenwelzijnsnota.pdf)) Deze stakeholders betreffen zowel inhoudelijk deskundigen, alsmede partijen die een rol hebben in het dierenwelzijn in zijn algemeenheid. Zij hebben input gegeven tijdens gesprekken of aan de hand van vragen per mail. Waar nodig is regelmatig contact geweest om aanpassingen door te voeren. Een lijst van de betrokken partijen is te vinden in paragraaf 1.4 van de nota dierenwelzijn. De conceptnota is per mail aan de stakeholders toegestuurd met het verzoek om opmerkingen. Voor zover van toepassing, wenselijk en relevant zijn de opmerkingen verwerkt in de nota; in bijlage 3 'Participatie' is aangegeven hoe omgegaan is met de input van de stakeholders. Na raadpleging van de Participatie-adviseur is er voor gekozen om participatie te beperken tot de inhoudelijke experts. Dit gelet op het feit dat de inwoners van Maastricht weinig tot geen directe consequenties van deze nota zullen ervaren.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

G.J.C. Kusters

De Burgemeester,

W.A.G. Hillenaar

Bijlage 1.

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d.20-08-2024, Afdeling Cultureel Erfgoed en Ruimtelijke Kwaliteit, no. 2024.02769;

BESLUIT:

1. Stelt de geactualiseerde nota dierenwelzijn vast.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van 24 september 2024.

de griffier,

{{esl:Signer1:Signature:size(200,50)}}

de voorzitter,

{{esl:Signer2:Signature:size(200,50)}}

Raadsbesluit